

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Карина В. МАШКАЛО

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>073 Менеджмент</i>
Освітній рівень	<i>перший (бакалаврський)</i>
Освітня програма	<i>Міжнародний менеджмент</i>

Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>

Завідувач кафедри
міжнародної економіки і менеджменту

Надія ПРОСКУРНИНА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри міжнародної економіки і менеджменту
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробник:
Козуб В.О., к.е.н., проф. кафедри міжнародної економіки і менеджменту

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Сучасна модель розвитку вітчизняної економіки характеризується посиленням розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств (далі – ЗЕД), що відіграє значну роль у зміцненні позицій України на світовому ринку. Забезпечення ефективності здійснення ЗЕД можливо тільки за умови використання техніки та якісної організації міжнародних комерційних операцій. Такі умови вимагають знань та вмінь, які б забезпечили конкурентоспроможність підприємств на світовому ринку та їхню високу прибутковість.

Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі зовнішньоекономічної діяльності підприємств, маркетингових досліджень зовнішнього ринку, порядку укладення контрактів з іноземними партнерами, організації міжнародних перевезень, митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств, функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.

Основними завданнями викладання курсу «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є вивчення основних та допоміжних операцій, пов'язаних зі здійсненням експортно-імпорتنих операцій на зовнішніх ринках; обґрунтування організаційних форм і методів, що використовуються при укладанні комерційних угод; визначення етапів підготовки та проведення зовнішньоторговельних угод і укладання контрактів купівлі-продажу; ознайомлення з функціональним забезпеченням зовнішньоторговельного процесу на рівні підприємства через вивчення організації міжнародних перевезень, оформлення міжнародної транспортної документації, валютно-фінансових умов контрактів, що визначають економічний ефект від торговельної угоди та сприяють підвищенню ефективності ЗЕД підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти формувати експортну програму підприємства та її реалізовувати; розробляти та впроваджувати систему застережних заходів щодо потенційних кризових ситуацій під час здійснення зовнішньоторговельних угод; раціонально реалізовувати валютно-фінансовий потенціал зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання; аналізувати ефективність зовнішньоекономічних зв'язків за сучасними методиками.

Навчальна дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» належить до обов'язкових дисциплін професійного циклу.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Екзамен

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Мікроекономіка	Міжнародні ринки товарів та послуг
Макроекономіка	Міжнародні комерційні операції
Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Міжнародні фінанси
Статистика	Міжнародний маркетинг
Економіка підприємства	Інформаційні системи і технології в міжнародному бізнесі
Менеджмент	Міжнародна логістична діяльність
Фінанси	Міжнародний бізнес
Маркетинг	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК 3. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами</p> <p>ЗК 8. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності, здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>СК 8. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління</p>	<p>РН 11. Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p>
<p>СК 16. Здатність здійснювати комплексний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства із використанням сучасних інформаційних технологій.</p> <p>СК 17. Здатність до оцінки та прогнозування розвитку зовнішньоекономічної діяльності на макро- мезо- та мікрорівнях управління.</p> <p>СК 18. Здатність до прийняття оптимальних управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності підприємства на основі використання аналітичних методів та методів моделювання.</p> <p>СК 19. Здатність до управління експортним потенціалом підприємства</p> <p>СК 20. Здатність здійснювати організаційне, технологічне та інформаційне забезпечення укладання зовнішньоекономічних угод</p> <p>СК 21. Здатність до застосування базових знань, аналізу теорії, принципів, засобів й інструментів реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.</p>	<p>РН 16. Застосовувати сучасні методи, прийоми, інтенсивні технології діагностики та експертизи зовнішньоекономічної діяльності підприємства, методологію моделювання і аналізу бізнес-процесів.</p> <p>РН 17. Розробляти й обґрунтовувати розвиток зовнішньоекономічної діяльності на макро- мезо- та мікрорівнях управління.</p> <p>РН 18. Володіти методами обґрунтування управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків.</p> <p>РН 19. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств, застосовуючи знання новітніх управлінських технологій та механізмів організації й управління експортним потенціалом підприємства.</p> <p>РН 20. Забезпечувати процес ведення та укладання зовнішньоекономічних угод, використовуючи програмне забезпечення та інформаційно-комунікативні технології.</p> <p>РН 21. Формувати і реалізовувати стратегію фінансового забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність: суб'єкти, види та показники розвитку. Регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю в Україні

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

1.1. Зовнішньоекономічна діяльність: передумови розвитку, сутність, функції, принципи та види

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери і їх взаємозв'язок. Функції зовнішньоекономічної сфери. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. Сутність поняття зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Основні

види і форми ЗЕД. Причини і передумови здійснення розвитку ЗЕД. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Об'єкт та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД в Україні

Поняття об'єктів та суб'єктів ЗЕД. Право на здійснення ЗЕД. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх професійно-орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структур і послідовність.

1.3. Система показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни

Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні: (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу, торговельне сальдо, генеральна торгівля); відносні (індекс динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі); показники структури (індекс диверсифікації експорту, імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експортної продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс, його структура та характеристика.

Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

2.1. Система державного регулювання ЗЕД в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання ЗЕД в Україні. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД в Україні. Характеристика органів державного регулювання ЗЕД в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональні аспекти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Недержавні органи регулювання ЗЕД: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі.

2.2. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Економічні та адміністративні методи регулювання ЗЕД. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів ЗЕД.

2.3. Механізм валютного регулювання і валютного контролю в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю.

Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

3.1. Митне регулювання як складова державного регулювання ЗЕД в Україні

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: задачі, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробка поза межами митної території України, знищення, руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД.

3.2. Характеристика системи митного контролю ЗЕД

Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форма та процедури. Митна вартість та методи її визначення.

Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

4.1. Система нетарифних методів регулювання ЗЕД в Україні

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування, квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштаби охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного та експортного тарифу та імпортної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт, яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій.

4.2. Фінансові засоби нетарифного регулювання ЗЕД

Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

5.1. Система оподаткування ЗЕД в Україні та її основні принципи

Принципи оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Головні функції, що виконують податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Основні платежі, що нараховуються митними органами, їх класифікація та характеристика.

5.2. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій,

Операції, пов'язані з експортом товарів, відображені в Податковій декларації. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ: шляхи вирішення.

Тема 6. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності підприємства

6.1. Ціни і цінова політика підприємства на світовому ринку

Зовнішньоторговельна ціна: сутність, поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обслуговування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення в електронній торгівлі.

6.2. Особливості ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень цін, базис ціни, одиниці виміру ціни. Способи фіксації цін цінові знижки і надбавки.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації зовнішньоторговельних операцій та функціональне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Тема 7. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

7.1. Мотивація та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки

Передмови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки.

7.2. Характеристика форм виходу підприємств на зовнішні ринки

Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Визначення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірм при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційними партнерами.

Тема 8. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

8.1. Зовнішньоекономічний контракт: поняття особливості та правове регулювання

Поняття, особливості міжнародного договору купівлі-продажу товарів (МДКП). Норми права, що регулюють МДКП. Віденська Конвенція ООН з договорів міжнародної купівлі-продажу товарів: поняття та особливості.

8.2. Сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «ІНКОТЕРМС»

Поняття, особливості та порядок використання правил «ІНКОТЕРМС» суб'єктами ЗЕД при забезпеченні міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Мета та сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «ІНКОТЕРМС». Перелік існуючих варіантів базисних умов поставки згідно «ІНКОТЕРМС – 2010» та «ІНКОТЕРМС – 2020».

8.3. Структура зовнішньоекономічних контрактів

Поняття, види зовнішньоторговельних контрактів. Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст та характеристика основних розділів контракту: преамбула, предмет контракту, заключні положення. Статті контракту. Мова контракту. Момент вступу контракту в дію. Місце укладання угоди.

Тема 9. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

9.1. Сутність, способи та форми міжнародних розрахунків

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит.

9.2. Засоби платежу при виконанні валютно-фінансових операцій у ЗЕД

Засоби платежу: вексель, чек. Кореспондентські відносини у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Оцінка надійності та вибір банків суб'єктами ЗЕД.

Тема 10. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

10.1. Роль транспорту та критерії вибору виду транспорту для міжнародних перевезень

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту.

10.2. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту

Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морським, залізничним, автомобільним, авіаційним. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

Тема 11. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

11.1. Сутність та види ризиків у ЗЕД

Сутність та класифікація ризиків у ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках.

11.2. Особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності

Методи страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Тема 12. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

12.1. Сутність ефективності зовнішньоекономічних операцій

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки ЗЕД. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів.

12.2. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод

Методологічні підходи до визначення ефективності ЗЕД. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту та імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких методів навчання: проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ділові ігри, банки візуального супроводу.

Проблемні лекції передбачають разом із розглядом основного лекційного матеріалу розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які мають актуальне значення для теорії та практики та відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності. Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань.

Лекційна форма проведення занять передбачає застосування таких методів: пояснювально-ілюстративного, методу проблемного викладу, дискусії, дистанційних та медіа технологій навчання (проблемна лекція (теми 1-6, 8-11), лекція-діалог (тема 7, 12) лекція-конференція (теми 1-12 за умови проведення занять за дистанційною формою навчання).

Практичні заняття передбачають застосування методів: частково-пошукового, дослідницького, інтерактивного (робота в малих групах (тема 8-10), кейс-метод (тема 1), презентації (тема 2-5), ділові ігри (тема 7, 11), банки візуального супроводу (тема 6, 12).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання. Оцінювання здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів, мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати допуск до екзамену – 35 балів);

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

лекцій – активна робота на парі за умови виконання студентом активної участі в обговоренні теми заняття, становлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття.

практичних занять – активна робота на парі (1 бал за кожне заняття), за умови виконання студентом активної участі в дискусії стосовно теми заняття та відповіді на поставлені питання. Загальна кількість балів 12.

Форми поточного оцінювання результатів навчання:

контрольні роботи. Протягом семестру студенти виконують 5 контрольних робіт. Максимальна оцінка за кожну контрольну роботу 4 бали (при умові правильного виконання та наявності відповіді). Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи – 20.

колоквіуми. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Колоквіум I включає всі теми 1 модулю, колоквіум II включає теми 2 модулю. Максимальна кількість балів за кожний колоквіум – 5. Максимальна оцінка за обидва колоквіуми – 10 балів (при умові правильного виконання та наявності відповіді). Структура колоквіуму: 1) одне теоретичне завдання (максимальна оцінка за теоретичне завдання – 2 бали); 2) евристичне завдання (максимальна оцінка – 1 бал); 3) діагностичне завдання (максимальна оцінка – 2 бали).

презентація результатів виконаних завдань. Індивідуальне завдання за дисципліною має форму інтегральної практичної задачі, вирішення якої потребує опанування змісту дисципліни та передбачає характеристику системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності країн світу (за вибором). Максимальна кількість балів за презентацію індивідуального завдання – 6 балів.

Самостійна робота здобувача включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем та питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою; виконання індивідуального завдання. Форми самостійної роботи:

виконання домашніх завдань. Протягом семестру студенти виконують домашні завдання за всіма темами (1-12). Максимальна оцінка за кожне виконане завдання – 1 бал при умові правильного виконання та наявності відповіді. Загальна кількість балів 12.

Підсумковий / семестровий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Кожен екзаменаційний білет складається з трьох завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця у сфері ЗЕД підприємства. Екзаменаційний білет включає: два теоретичних питання (10 балів за кожне, разом 20 балів), і комплексне діагностичне завдання (20 балів).

Підсумкова оцінка з дисципліни обчислюється з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю, який передбачає накопичувальна система (максимальна кількість – 60 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів). Результат проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності». Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів,

одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС». Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Зовнішньоекономічна діяльність: передумови розвитку, сутність, функції, принципи та види. 2. Об'єкт та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД в Україні. 3. Концепція зовнішньоекономічної політики України.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття. Розрахунок показників розвитку зовнішньоекономічного сектору країни.	Активна робота на парі	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Платіжний баланс, його структура та характеристика. 2. Показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Система державного регулювання ЗЕД в Україні. 2. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: порядок визначення розміру антидемпінгових митних платежів	Активна робота на парі	1
Контрольна робота			4	

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Недержавні органи регулювання ЗЕД: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі. 2. Реєстрація суб'єктів ЗЕД. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
	Аудиторна робота			
Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Митне регулювання як складова державного регулювання ЗЕД в Україні. 2. Характеристика системи митного контролю ЗЕД.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Визначення суми митних зборів, що підлягають сплаті до бюджету	Активна робота на парі	1
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Товарна номенклатура ЗЕД.. 2. Митна вартість та методи її визначення. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
	Аудиторна робота			
Тема 4 Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Система нетарифних методів регулювання ЗЕД в Україні. 2. Фінансові засоби нетарифного регулювання ЗЕД.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розглянути приклади компаній, які зайняли свою нішу шляхом входу на ринок за допомогою демпінгу та визначити вид демпінгу, розрахунок демпінгової маржі	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	4
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. 2. Сутність політики державних закупівель. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
	Аудиторна робота			
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД.	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Система оподаткування ЗЕД в Україні та її основні принципи. 2. Види і функції податків у сфері ЗЕД. 3. Сутність та порядок нарахування митних податків. 4. Особливості оподаткування залежно від митного режиму та особливості оподаткування послуг.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: розрахунок податків і зборів щодо оподаткування суб'єктів ЗЕД. Нархування митних зборів за митне оформлення товару.	Активна робота на парі	1
Презентація			6	

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Ефективність митного захисту галузі. 2. Розрахунок фактичного рівня митного захисту. Підготовка до практичного заняття та колоквиуму.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 6. Ціноутворення в ЗЕД підприємства	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність, поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельної ціни. 2. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД та принципи визначення світових цін. 3. Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби	Активна робота на парі	-
			Колоквиум	5
	Практичне заняття	Практичне заняття: порядок фіксації змінних цін на устаткування, розрахунок комерційних поправок до зовнішньоторговельних цін	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	4
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Поняття цінової політики підприємства. 2. Трансфертне ціноутворення. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1	
Тема 7. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція-діалог за питаннями: 1. Методи дослідження ринку при здійсненні зовнішньоторговельної діяльності підприємства. 2. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. 3. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Вибір контрагента з країн-партнерів для здійснення експортної угоди експортним методом	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Способи встановлення контактів з потенційними партнерами 2. Потенційні можливості фірм при виході на зовнішні ринки. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1	
Тема 8. Структура і зміст зовнішньоекон	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Зовнішньоекономічний контракт: поняття особливості та правове регулювання. 2. Сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів	Активна робота на парі	-

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
		«Incoterms». 3. Структура зовнішньоекономічних контрактів.		
	Практичне заняття	Практичне заняття: Складання типового контракту купівлі-продажу на машино-технічну продукцію.	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Порівняльна характеристика існуючих варіантів базисних умов поставки згідно «ІНКОТЕРМС – 2010» та «ІНКОТЕРМС – 2020».. 2. Переваги та недоліки застосування окремих базисних умов постачання. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 9. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність, способи та форми міжнародних розрахунків. 2. Засоби платежу при виконанні валютно-фінансових операцій у ЗЕД.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок валютного курсу методом прямого та оберненого котирування; крос-курсу.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Міжнародні платіжні системи та їх характеристика. 2. Переваги та недоліки застосування окремих форм міжнародних розрахунків. 3. Ризики, що виникають при здійсненні міжнародних платежів. 4. Оцінка надійності та вибір банків суб'єктами ЗЕД. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 10. Транспортне обслуговування ЗЕД.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Роль транспорту та критерії вибору виду транспорту для міжнародних перевезень. 2. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту. 3. Транспортні умови угоди та порядок оформлення міжнародної транспортної документації.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Формування ціни на транспортні послуги. Розрахунок витрат на доставку товару з урахуванням процентної ставки	Активна робота на парі	1

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. 2. Міжнародні транспортні коридори. 3. Загальна характеристика міжнародних транспортних конвенцій. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 11. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність ризику у зовнішньоекономічній діяльності. 2. Класифікація ризиків у зовнішньоекономічній діяльності. 3. Особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності.	Активна робота на парі	-
	Практичне заняття	Практичне заняття: Методика аналізу показників зовнішньоекономічної діяльності підприємства.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Стан та особливості формування страхового ринку в Україні. 2. Специфіка страхування вантажів при експортно-імпортних операціях. Підготовка до практичного заняття та колоквіуму.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 12. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція-діалог за питаннями: 1. Сутність ефективності зовнішньоекономічних операцій. 2. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод.	Активна робота на парі	-
			Колоквіум	5
	Практичне заняття	Практичне заняття: Методика аналізу показників зовнішньоекономічної діяльності підприємства.	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати. Підготовка до практичного заняття та колоквіуму.	Перевірка домашніх завдань	1	
	Екзамен			40

Рекомендована література

Основна

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: конспект лекцій / В. О. Козуб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7216>

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. М. Котиш, І. В. Мілько. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 183 с.

3. Козуб В. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум. Навч. посіб. / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, О. І. Печенка, К. Ю. Величко, Л. О. Носач. – Х.: «Видавництво «Форт», 2018. – 238 с.

4. Організація зовнішньоекономічних угод: курс лекцій [Електронний ресурс] / уклад.: В. О. Козуб; О. І. Печенка. – Х.: ХДУХТ, 2019. – 210 с.

Додаткова

5. Гребельник О. П. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / О. П. Гребельник, О. В. Сторожук – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. – 554 с.

6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Електронний ресурс] : навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак. – Електронні текстові дані (1 файл: 1060 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 95 с.

7. Бестужева С. В., Козуб В. О. Економічне забезпечення розвитку суб'єктів господарювання у сфері міжнародного бізнесу: формування ефективної системи ризик-менеджменту / С. В. Бестужева, В. О. Козуб // Проблеми правового, фінансового та економічного забезпечення розвитку національної економіки: монографія / за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. – Дніпро: Пороги, 2021. – С. 4-52. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25826>.

8. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / К. Ю. Величко, В. О. Козуб, Л. Л. Носач та ін. – Харків: Видавництво "Форт", 2018. – 222 с.

Інформаційні ресурси

9. Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Митний кодекс України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

11. Господарський кодекс України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

12. Цивільний кодекс України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

13. Податковий кодекс України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

14. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

15. Сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі. – Режим доступу: http://old.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=245427348&cat_id=245427156.

16. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7216>